

На Фискалната стратегија 2017-2019

15. Октомври 2016

Министерството за финансии ја објави Фискалната стратегија 2017-2019. Finance Think го оценува овој потег позитивно, откако претходната Фискална стратегија 2016-2018 беше во голема мера промашена. Во таа насока, **предвидената фискална консолидација и ставањето акцент врз капиталните проекти за сметка на консолидацијата на тековните трошења** е позитивен чекор во насока на намалување на ризиците од потенцијалниот меур на јавниот долг.

Подетално, ставот на Finance Think за одделни делови од Стратегијата е следен:

- Во делот на **претпоставките**, раст на БДП од 3%, 3.5% и 4% во годините 2017-2019, соодветно, изгледа разумен, но претпоставува дека домашната и регионалната економија нема да доживеат позначајни негативни шокови. Но, во Фискалната стратегија недостасува **сценарио анализа** за ефектите од пониски/повисоки стапки на раст врз проектираните буџети, дефицити и јавен долг, како и дискусија за потенцијаните потези на Владата при материјализација на такви шокови;
- Во делот на **буџетските расходи**, замрзнувањето на растот на платите и вработувањата во јавната администрација, како и замрзнувањето на растот на пензиите по претстојното зголемување е **најзначајниот предвиден чекор во насока на фискална**

консолидација и стабилизација на јанвиот долг. Зголемувањето на учеството на капиталните во вкупните расходи од сегашното ниво 11.3% на 13.7% во 2019 година подразбира **зајакнување на развојната компонента на буџетот.** Сепак, во претставувањето на капиталните расходи недостасува дискусија за **приоритизацијата**, односно зошто се претпоставува дека предвидените капитални трошења ќе имаат најголем ефект врз растот и животниот стандард;

- Во делот на **буџетските приходи**, основната претпоставка за отсуство на промени во даночните стапки и даночната политика може да е **амбициозна**, со оглед дека моменталната поставеност (на системот за социјални придонеси) не придонесува за **санација и консолидација на големиот дефицит во пензискиот фонд.** Неадресирањето на овој горлив проблем на среден рок може да доведе до потребата од кретење на пензиските расходи или потреба од други, поболни реформи во пензискиот систем;
- Во делот на **буџетскиот дефицит** и неговото финансирање, предвидената фискална консолидација до 2.2% буџетски дефицит од БДП до 2019 година е **разумен и долгоочекуван потег.** Поголема консолидација од вака-

предвидената би влијаела штетно врз економијата на среден до долг рок;

- Фискалната стратегија **не посветува внимание на потенцијални заостанати, но неизмирени обврски на државата**, ниту на санирање на проблемот со задоцнето плаќање на државата кон своите доверители, особено оние од домашниот приватен сектор, што понатаму предизвикува **значајно нарушување на ликвидноста во економијата**;
- Поистоветувањето на одржливото ниво на јавниот долг со Мастрихтскиот критериум од 60% од БДП, без истото да се аргументира во контекст на локалните карактеристики и намената на веќе генерираниот долг, се чини **недоволно аргументирано и непоткрепено со податоци**. Спротивно на тоа, ваквото дефинирање на лимитот на јавното задолжување може да создаде перцепција дека постои понатамошен простор за задолжување, што може да биде штетно, доколку таквото задолжување не е **строго наменско и во приоритетни продуктивни цели**.

Со оглед на целосното промашување на претходната Фискална стратегија 2014-2016, останува перцепцијата дека **главниот ризик** сврзан со позитивните намери на носителите на економските политики изложени во Фискалната стратегија 2017-2019, е ризикот сврзан со нејзиното **непочитување**.

Оттука, Finance Think апелира овој документ да се почитува и спроведува доследно, и најавува дека ќе учествува во мониторирањето на тој процес.